

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 127/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED] zastúpenej Advokátskou kanceláriou Hopferova, s. r. o., Bajzova 2, Košice, IČO 47 254 220, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Martina Hopferová, proti postupu Okresného súdu Martin v konaní vedenom pod sp. zn. 13 PP 36/2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť, skutkové okolnosti veci a argumentácia sťažovateľky

1. Ústavnému súdu bola 20. novembra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou namietala porušenie základných práv podľa čl. 16, čl. 17, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Martin (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 PP 36/2020 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že návrhom z 28. mája 2020 sťažovateľka požiadala o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý jej bol uložený rozsudkom Okresného súdu Košice II č. k. 5 T 19/2020 z 22. mája 2020. Následne sťažovateľka svoju žiadosť o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody vzala späť podaním z 26. októbra 2020. Sťažovateľka konštatovala, že okresný súd sa v napadnutom konaní dopustil závažných priet'ahov, keď nerozhodol v lehote uvedenej v § 415 ods. 4 Trestného poriadku. Sťažovateľka tiež poznamenala, že okresný súd by o žiadosti sťažovateľky nerozhodol ani do času vykonania celého nepodmieneného trestu odňatia slobody (koniec novembra 2020).

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

II.A. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

3. Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“, ktoré je zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy, osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01).

4. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

5. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 116/02, IV. ÚS 637/2013). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009). Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

6. Ústavný súd zistil, že uznesením okresného súdu č. k. 13 PP 36/2020 z 3. novembra 2020 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) okresný súd zobral na vedomie späťvzatie návrhu sťažovateľky na podmienené prepustenie z výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody podľa § 188 ods. 4 Trestného poriadku. Uznesenie okresného súdu bolo sťažovateľke doručené 6. novembra 2020 a jej právnej zástupkyni 9. novembra 2020 (uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť v deň jeho vydania). Ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená e-mailom 20. novembra 2020 (v elektronickej podobe autorizovanej podľa osobitného predpisu 25. novembra 2020), čo je zjavne po tom, keď bolo uznesenie okresného súdu oznámené sťažovateľke a jej právnej zástupkyni.

7. Sťažovateľka sa teda domáha ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v čase, keď v napadnutom konaní okresného súdu namietané porušenie označených práv už netrvalo, a teda bola odstránená jej právna neistota. Ústavný súd

preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

II.B. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 16, čl. 17 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

8. Uplatnenie právomoci ústavného súdu je viazané na splnenie formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 39 ods. 3 a 4, § 43 a § 123 zákona o ústavnom súde). Náležitosti formy a obsahu musí spĺňať každý návrh na začatie konania.

9. Ústavný súd konštatuje, že aj keď je sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpená, ústavná sťažnosť neobsahuje žiadnu ústavnoprávne relevantnú argumentáciu týkajúcu sa namietaného porušenia práv podľa čl. 17 ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru. Sťažovateľka síce tvrdí, že došlo k porušeniu jej práva na osobnú slobodu, resp. jej práva na slobodu (okresný súd bol pasívny relatívne dlhé obdobie s dopadom na jej osobnú slobodu), ale bez toho, aby svoju úvahu teda ďalej rozvinula do náležitej ústavnoprávnej argumentácie.

10. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Dôvody ústavnej sťažnosti musia korešpondovať s jednotlivými namietanými porušeniami základných práv alebo slobôd. Z tohto dôvodu ústavná sťažnosť v tejto časti nespĺňa všeobecnú zákonom predpísanú náležitosť odôvodnenia návrhu podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde a osobitnú náležitosť ústavnej sťažnosti ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

11. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti namietala aj porušenie základných práv podľa čl. 16 a čl. 46 ods. 1 ústavy postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavná sťažnosť ani v tomto smere neobsahuje žiadne kvalifikované odôvodnenie, t. j. akým konkrétnym spôsobom malo dôjsť k porušeniu týchto základných práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 123) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, vyslovenia porušenia ktorých sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu, a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti je preto zjavná úplná absencia náležitej kvalifikovanej právnej argumentácie.

12. Podmienkou konania pred ústavným súdom je aj obligatórne naplnenie podmienky povinného právneho zastúpenia navrhovateľa (§ 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čo je nepochybne odôvodnené tým, aby ústavný súd nebol zaťažovaný nekvalifikovanými návrhmi. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. V rovine konkrétneho úkonu právnej služby to znamená povinnosť advokáta konať tak, aby jeho úkon bol objektívne spôsobilý vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

13. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale týka sa aj esenciálnej obsahovej náležitosti ústavnej sťažnosti (úplná absencia, resp. ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľku nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019).

14. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

15. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky (žiadosť o priznanie finančného zadost'učinenia v sume 10 000 eur a žiadosť o priznanie náhrady trov konania v sume 450,29 eur) v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2021

Libor DULÁ
predseda senátu